

ПрАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ
ПЕРСОНАЛОМ»

Північноукраїнський інститут імені Героїв Крут

МАУП
Кафедра Психології

Затверджено
Директор Північноукраїнського
інституту ім. Героїв Крут

Віталій ГОШЦЬ
код 22812968
2025 р.

Схвалено на засіданні кафедри
Психології
Протокол № № 1 від 28.08.2025 р.
В.о. завідувача кафедри

Олег МАКЛЮК

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«КРИЗОВА ІНТЕРВЕНЦІЯ»

спеціальності:	053 Психологія
	<i>(шифр і назва спеціальності)</i>
освітнього рівня:	Бакалавр
	<i>(назва освітнього рівня)</i>
освітньої програми:	«Психологія»
	<i>(назва освітньої програми)</i>
спеціалізації:	-
<i>(за наявності)</i>	<i>(назва спеціалізації)</i>

Розробник (-и) силябусу навчальної дисципліни:

Ющенко І. М., кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри Психології

Викладач:

Ющенко І. М., кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри Психології

Силябус розглянуто на засіданні кафедри Психології

Протокол № 1 від 28.08.2025 р.

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Кризова інтервенція
Шифр та назва спеціальності	053 Психологія
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	обов'язкова
Кількість кредитів і годин	4 кредитів/120 год. Лекції: 20 год. Практичні заняття: 20 год. Самостійна робота: 80 год.
Термін вивчення дисципліни	VIII семестр
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	екзамен
Сторінка дисципліни на сайті	https://chern.maup.com.ua/silabusi-obov-jazkovih-navchalnih-disciplin-psihologija-pershij-bakalavrskij-riven/

Загальна інформація про викладача. Контактна інформація. Комунікація.

П.І.Б. викладача	Ющенко Ірина Миколаївна
Науковий ступінь	Кандидат психологічних наук
Вчене звання	Доцент
Посада	Доцент кафедри Психології
Дисципліни, які викладає НПП	Психологія особистості, Курсова робота з психології особистості, Патопсихологія, Психологічна корекція
Напрями наукових досліджень	Психологія
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців	ORCID: 0000-0002-0781-7908 Профіль Google Академія: https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=xmthwEUAAAAJ
Контактна інформація викладача:	
E-mail:	yushchenko.ir@gmail.com
Контактний тел.	+380933093743
Портфоліо викладача на сайті кафедри	https://chern.maup.com.ua/wp-content/uploads/2025/09/portfolio_jushhenko_25.pdf

Анотація курсу: Навчальна дисципліна «Кризова інтервенція» є однією з обов'язкових (нормативних) дисциплін циклу професійної підготовки, вивчення якої передбачено навчально-професійною програмою підготовки фахівців бакалаврату.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є змістом і особливостями кризового втручання стосовно до різних типів криз, життєвим труднощам у різних категорій людей.

Метою курсу є ознайомити студентів з сучасними чинниками виникнення кризових станів особистості, отримати систематизовані знання студентами з теорії та практики психологічної допомоги людині у кризовій ситуації, освоїти алгоритм надання першої психологічної допомоги і кризового втручання, розкрити поведінковий, когнітивний та екзистенціальний підходи до регулювання кризового поведінки клієнтів.

Академічна чесність. У своїй діяльності щодо реалізації державної політики в області якості освіти дотримуються основних принципів і фундаментальних цінностей академічної

чесності та етики академічних відносин, зазначених в "Кодексі академічної чесності Національної агенції із забезпечення якості вищої освіти".

Завдання навчальної дисципліни:

1. сформулювати уявлення про роль і місце академічної чесності в науковій та освітній діяльності;
2. ознайомлення аспірантів з нормативно-правовою базою з проблем дотримання норм академічної доброчесності;
3. формувати вміння застосовувати отримані знання в області академічної сумлінності у науково-дослідній роботі;
4. сприяти формуванню навичок коректної роботи з джерелами інформації та адекватного звернення до них у процесі наукових досліджень;
5. надавати інформацію про механізми контролю за дотриманням засад і правил академічної культури і чесності.

Завдання навчальної дисципліни:

- оволодіння теорією і практикою інтервенційної допомоги людині у кризовій ситуації;
- вивчення психологічних особливостей поведінкового, когнітивного та екзистенціального підходів до регулювання кризових станів;
- визначення оптимального алгоритму надання першої психологічної допомоги - кризового втручання;
- оволодіння загальними і спеціальними прийомами кризового втручання, а також консультативне, діагностичне, терапевтичне, реабілітаційне або інше професійне взаємодія з клієнтом в кризовому стані;
- оволодіння знаннями, що дозволяють оцінити наслідки переживання кризових станів особистості, інтеграцію наукових підходів і концепцій до розуміння змістовних методів роботи психолога з кризовою особистістю;
- оволодіння загальними методами і технологіями роботи з кризовими станами особистості, сучасними методами і техніками роботи з порушеними дисгармонійними новоутвореннями особистості;
- розуміння особливостей роботи кризового психолога в закладах різного типу, конкретних проблем, які виникають перед психологом в контексті кризової психології.

Пререквізити навчальної дисципліни. Курс "Кризова інтервенція" тісно пов'язаний з питаннями інших дисциплін, знання яких необхідно абітурієнтам для вивчення курсу, а саме "Загальна психологія", "Педагогічна психологія", "Соціальна психологія", "Психологія особистості", "Психодіагностика" та ін.

Програмні компетентності

Загальні компетентності (ЗК)	ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії.
-------------------------------------	---

<p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)</p>	<p>СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології</p> <p>СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.</p> <p>СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.</p> <p>СК5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій.</p> <p>СК8. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову).</p> <p>СК10. Здатність дотримуватися норм професійної етики .</p> <p>СК12. Здатність до розуміння соціальної обумовленості особистості та життєвого шляху індивіда, а також ролі індивіда в життєдіяльності соціальних організацій, спільнот.</p> <p>СК13. Здатність до застосовування соціально-психологічних понять, концепцій та теорій для інтерпретації соціально-психологічних явищ і процесів.</p> <p>СК14. Здатність до розуміння закономірностей взаємодії індивідів, соціальних груп, спільнот.</p>
<p>Результати навчання</p>	<p>ПР 1 Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання</p> <p>ПР 2 Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.</p> <p>ПР 3 Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.</p> <p>ПР 4 Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.</p> <p>ПР 5 Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги.</p> <p>ПР 9 Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні з рішення щодо їх розв'язання.</p> <p>ПР 10 Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.</p> <p>ПР 11 Складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій.</p> <p>ПР 12 Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника.</p> <p>ПР 13 Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші</p>

	<p>культуральні чи гендерно-вікові відмінності.</p> <p>ПР 13 Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.</p> <p>ПР 16 Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.</p> <p>ПР 17 Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.</p> <p>ПР 18 Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.</p> <p>ПР 19 Аналізувати соціально-психологічні особливості особистості та складати соціально-психологічний портрет особистості.</p>
--	--

Зміст навчальної дисципліни.

	Лекції	Семінарські/практичні/лабораторні заняття	Індивідуальна робота	Методи навчання: вербальні (поєднання таких форм і методів навчання, як лекції-бесіди, лекції-дискусії), рольові ігри, групові проекти, кейс-методи і т. д. Методи оцінювання: усний контроль (усне опитування, оцінка участі у дискусіях і т. д.), тестовий контроль (тести закритої форми: тест-альтернатива, тест-відповідність). Форма контролю: іспит	
Змістовий модуль I. Основи антикризового втручання.					
Тема 1. Концепція антикризового втручання.	2	2	10		
Тема 2. Структура та етапи антикризового втручання.	2	2	10		
Тема 3. Психологічні наслідки кризового втручання.	4	2	9		
Змістовий модуль II. Специфіка і проблема кризового втручання та консультивання.					
Тема 4. Проблеми вікових криз.	4	2	9		
Тема 5. Криза втрати і травматичний криза.	4	2	9		
Тема 6. Зміст та принципи надання першої допомоги в кризових ситуаціях.	4	4	9		
Всього	20	+	14	+	56 = 90

Технічне обладнання та/або програмного забезпечення – офіційний сайт МАУР: <http://maur.com.ua> У навчальному процесі використовуються навчальні класи, бібліотека,

мультимедійний проектор та комп'ютер для проведення лекцій і семінарів з елементами презентації. Вивчення окремих тем і виконання практичних завдань вимагає доступу до інформації з Інтернету, який забезпечується безкоштовною мережею Wi-Fi.

Форми і методи контролю.

Контроль успішності студентів ділиться на поточний і підсумковий (семестровий).

Поточний контроль здійснюється під час практичних (семінарських) занять, метою яких є систематична перевірка розуміння та засвоєння теоретичного навчального матеріалу, вміння застосовувати теоретичні знання при виконанні практичних завдань і т. д. Можливості поточного контролю надзвичайно широкі: мотивація до навчання, стимулювання навчально-пізнавальної активності, диференційований підхід до навчання, індивідуалізація навчання і т. д.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають постійному контролю:

- усна доповідь;
- доповнення, запитання до відповідального;
- систематична робота на семінарських заняттях, активність при обговоренні питань;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації занять;
- аналіз законодавства та монографічної літератури;
- письмові завдання (заліки, контрольні, творчі роботи, есе тощо);
- підготовка тез, коротких викладів навчальних чи наукових текстів;
- самостійне вивчення тем;
- Контроль успішності учнів ділиться на поточний і підсумковий.

- **Методи поточного контролю:** усний контроль (опитування, бесіда, звіт, повідомлення тощо); письмовий контроль (контрольна робота, есе, виклад матеріалу по заданій темі в письмовій формі і т. д.); комбінований контроль; презентація самостійної роботи; спостереження як метод контролю; тестовий контроль; проблемні ситуації.

Система оцінювання і вимог.

Таблиця розподілу балів, отриманих студентами

	Поточний контроль знань						Модульний тест	Іспит	Загальна кількість балів
	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6			
Теми							20	40	100
Робота на семінарському (практичному) занятті	3	3	4	4	4	4	3	3	3
Самостійна робота	3		3	3	3	3	3	3	

Таблиця містить інформацію про максимальних балів за кожен вид навчальної роботи студента.

При оцінюванні засвоєння кожної теми для поточної навчальної діяльності студента виставляються оцінки з урахуванням затверджених критеріїв оцінки з відповідної дисципліни.

Критерії оцінки результатів навчання студентів і розподіл одержуваних ними балів регламентуються Положенням про оцінювання академічних досягнень студентів ПАТ "ВНЗ "МАУП".

Модульне управління. Модульна контрольна робота з навчальної дисципліни "Академічні дослідження" проводиться у письмовій формі, у формі тестування, а саме тестів закритої форми: тест-альтернативний, тест-заочний.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи з навчальної дисципліни "Академічні дослідження":

При оцінці модульної тестової роботи враховуються обсяг і правильність виконаних завдань:

- оцінка "відмінно" (A) виставляється за правильне виконання усіх завдань (або понад 90% всіх завдань);

- оцінка "добре" (B) виставляється за виконання 80% всіх завдань;

- оцінка "добре" (C) виставляється за виконання 70% всіх завдань;

- оцінка "задовільно" (D) ставиться, якщо 60% запропонованих завдань виконано правильно;

- оцінка "задовільно" (E) ставиться, якщо більше 50% запропонованих завдань виконано правильно;

- оцінка "незадовільно" (FX) ставиться, якщо виконано менше 50% завдань.

Відсутність у модульної контрольної роботи - 0 балів.

Наведені вище оцінки перетворюються у рейтингові бали наступним чином:

"A" - 18-20 балів;

"B" - 16-17 балів;

"C" - 14-15 балів;

"D" - 12-13 балів.

"E" - 10-11 балів;

"FX" - менше 10 балів.

Підсумковий семестровий контроль з навчальної дисципліни «Кризова інтервенція» є обов'язковою формою оцінки результатів навчання студента. Воно здійснюється в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному навчальною програмою навчальної дисципліни.

Підсумковий контроль проводиться у формі іспиту. Студент допускається до підсумкового контролю за умови, що він виконав всі види робіт, зазначені в таблиці.

Підсумкова (семестрова) оцінка з дисципліни, за якою передбачений іспит, формується з двох складових: результатів (оцінки) поточного контролю; екзаменаційної оцінки.

Максимальна кількість балів за поточний контроль - 60, за екзамен - 40.

Мінімальна сума, на яку іспит вважається зданим, становить 25 балів.

Оцінка за поточний контроль формується як сума рейтингових балів, отриманих студентом під час семінарів/практичних занять, і заохочувальних (при наявності) балів.

Після оцінювання відповідей студента на іспиті викладач підсумовує бали, отримані за поточні контрольні заходи, і бали за іспит для отримання підсумкової оцінки за курс.

Шкала оцінювання виконання самостійної роботи (індивідуальних завдань) критерії оцінювання.

Максимально можлива оцінка самостійної роботи (індивідуальних завдань)	Рівень виконання			
	Відмінно	Добре	Задовільно	Незадовільно
3	3	2	1	0

Форми контролю: поточний контроль, заснований на виконанні практичної роботи; поточний контроль засвоєння знань, заснований на оцінюванні усних відповідей на питання, повідомлень, звітів і т. д. (на практичних (семінарських) заняттях); індивідуальний або колективний проект, що вимагає формування практичних навичок і умінь студентів (вибіркова форма); вирішення ситуаційних завдань; конспект, складений за самостійно досліджуваної теми; тестування, виконання письмового тесту; проекти статей, тез виступів та інші публікації, інші форми, сприяють повному засвоєнню освітньої програми і послідовному розвитку навичок ефективної самостійної професійної (практичної й науково-теоретичної) діяльності на високому рівні.

Для оцінки результатів навчання студента протягом семестру використовується 100-бальна оціночна шкала national та ECTS

Шкала підсумкового оцінювання: національна та ECTS

Загальна кількість балів за всіма видами навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	
		Оцінка за національною шкалою для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	зараховано/незараховано (залік)
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
75 – 81	3		
68 – 74	D	задовільно	
60 – 67	E		
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю перескладання	Не зараховано з можливістю перездачі
0 – 34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу.

- регулярно відвідувати лекції і практичні заняття;
- систематично і активно працювати на лекціях і практичних заняттях;
- надолуження пропущених занять;
- виконувати завдання, передбачені навчальною програмою, у повному обсязі і з належною якістю;
- виконувати контрольну та іншу самостійну роботу;
- дотримуватися норм академічного поведінки та етики.

Курс " Кризова інтервенція " передбачає освоєння і дотримання принципів етики і академічної сумлінності, зокрема, орієнтацію на запобігання плагіату в будь-яких його проявах: всі роботи, доповіді, есе, реферати та презентації повинні бути оригінальними і авторськими, не переважаними цитатами, які повинні супроводжуватися посиланнями на першоджерела. Розглядаються порушення академічної доброчесності: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, копіювання, обман, підкуп, упереджена оцінка.

Оцінка студента орієнтована на отримання балів за активність на семінарських заняттях, виконання завдань для самостійної роботи, а також виконання завдань, здатних розвинути практичні навички і вміння, за що можуть нараховуватись додаткові (бонусні) бали (участь у круглих столах, наукових конференціях, наукових конкурсах серед студентів).

Методичне забезпечення навчальної дисципліни

Навчально-методичні матеріали, що забезпечують підтримку дисципліни: конспекти лекцій, методичні рекомендації з проведення практичних (семінарських) занять та методичні рекомендації для самостійної роботи студентів вищих навчальних закладів з навчальної дисципліни " Кризова інтервенція ".

Рекомендовані джерела інформації.

1. Агаєв Н.А., Кокур О. М., Пишко В. О., Лозинська Н.З., Остапчук Ст. Ст., Ткаченко В. о. Збірник методів діагностики негативних психічних станів військовослужбовців: Методичний посібник. К: Науково–дослідний центр Збройних Сил України, 2016. 234 с.
2. Мельник А. П. (2020). *Психологія життєвих криз і кризове консультування: Навчальний план обов'язкової навчальної дисципліни для підготовки магістрів у галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальність 053 Психологія, Освітня програма Практична психологія (психологічне консультування і психотерапія)*. Луцьк, 2020. 17 с.
3. Кокур О. М., Мельничук Т. В. *Довідник по життєстійкості: Практичне керівництво*. Київ: Інститут психології ім. Р. С. Костюка Національної академії педагогічних наук України, 2023. 25 с.
4. Чуйко О. М., Федоришин Х. М. *Психологічні техніки роботи з травматичними спогадами*. В кн.: *Проблеми психології діяльності в особливих умовах: Матеріали 1-ї Всеукраїнської науково-практичної конференції*, Черкаси, 18 квітня 2023 р., стор 239-242.
5. Горбунова Ст. Ст., Карачевський А. Б., Климчук В. О., Нетлюх Р. С., Романчук О. В. *Соціально-психологічний супровід адаптації ветеранів АТО: посібник для провідних груп: навчально-методичний посібник*. Львів: Інститут психічного здоров'я Українського католицького університету, 2016. 96 с.
6. Євдокимова Н.Про. *Шлях до змін: ефективна комунікація в кризових ситуаціях: посібник з психології для чайників / Н.Про. Євдокимова, Ст. Л. Зливков, С. О. Лукомська*. Миколаїв: Іліон, 2016. 182 с.
7. Мартіна Мюллер. *Якщо ви пережили травмуючу подія / пер. з англійської. Діана Бусько; науковий редактор Катерина Явна. (Серія "Сам собі психотерапевт")*. Львів: Свічадо, 2014. 128 с.
8. *Психологічна допомога жертвам кризових травматичних подій. Н. методичний посібник / З. Р. Кисарчук, Я. М. Омельченко, Р. П. Лазос, К. І. Литвиненко.... Царенко Л. Р.; під редакцією З. Р. Кисарчук*. Київ: ТОВ "Видавничий будинок "Логос". 207 с.
9. Розов В. В. *Адаптивні антистресові психотехнології: навчальний посібник*. Київ: Кондор, 2009. 278 с.
10. *Технології психотерапевтичної допомоги постраждалим у подоланні проявів посттравматичного стресового розладу: монографія / З. Р. Кисарчук, Я. М. Омельченко, Р. П. Лазос [та ін]; під ред. З. Р. Кисарчук*. Київ: Видавничий дім "Слово", 2020. 178 с.

Додатково:

1. Вій М. І. Загальна психологія. Априорі. 2016. 358 с.
2. Прутами Л. Б. Психологія стресу: навчальний посібник / Л. Б. Прутами. – Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2015. – 324 с.
3. Москалець Ст. Загальна психологія. Ліра-К. 2021. 564 с.
4. Основи психоаналізу: навчально-методичний посібник для студентів вищих медичних навчальних закладів / В. Осипенко, Л. Любина, М. Тимофєва. Чернівці: БДМУ, 2019. 225 с.

Інформаційні ресурси:

1. <http://psyfactor.org/> - "PSY-FACTOR" - Центр практичної психології.
2. PsyLab.info - енциклопедія психодіагностики.
3. <http://www.twirpx.com>
4. <http://pidruchniki.ws>